Prezenta lucrare conține _____ pagini

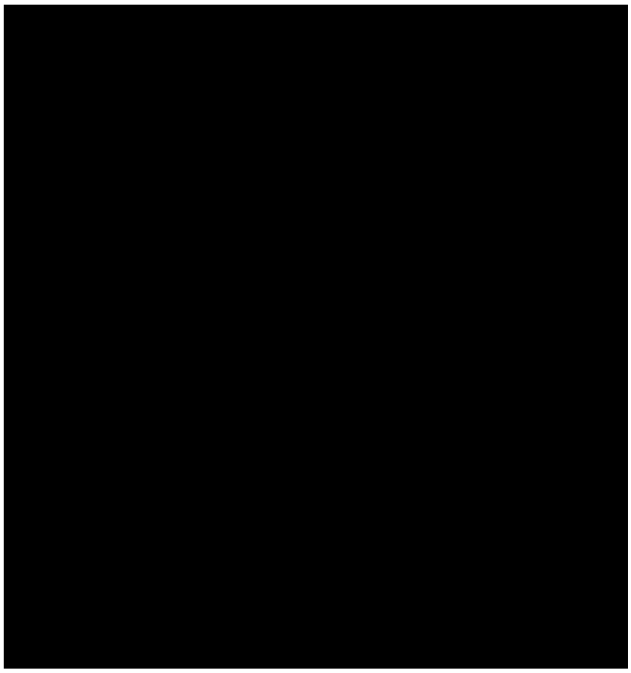
Numele:……...
……
Inițiala prenumelui tatălui: …….....
Prenumele:…….....
.....……..……
Școala de proveniență: …….....
.....
Centrul de examen: .....
Localitatea: …….....
Județul: …….....

Nume şi prenume asistent	Semnătura

EVALUAREA NAȚIONALĂ
PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2026-2027

Disciplina: *Limba și literatura slovacă maternă*

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Je daný nasledovný text:

Sitniansky vatrár – Jozef Horák

Tuho kráčali cez húštiny, aby nestrácali darmo ani minútu, a asi o pol hodiny spomalili krok, lebo vatrárova skrýša bola neďaleko. Ticho sa prikrádali od stromu k stromu a spoza balvana za balvanom. Naraz pomedzi stromami zazreli slabú žiaru ohňa. Hassan, ktorý šiel popredku, pravicou zadržal druha, stal si za iný dub a pozoroval. Na čistinke pri svetle vatry bolo vidno obďaleč od koliby postavu ozrutného človeka, pri kolibe hromady poukladaných polien. Turci obišli polkruh, aby sa dostali vatrárovi za chrbát, potom ticho, pozorne sa prikrádali k nemu bližšie a bližšie. Už len niekoľko radov stromov bolo medzi nimi a Obuchom, keď Hassan prudko šklbol svojho druha za ruku a vyrútil sa z lesa na čistinku. Jeho druh za ním. Niekoľko skokov a boli obaja pred kolibou a pred vatrárom, ktorý sa na šuchot prudko obzrel. Keď pobadal dvoch chlapov, bežiacich z lesa, zarazil sa a prekvapený hľadel na neznámych. Turci boli od neho už dva skoky, keď vatrár naraz zacítil, že je zle. Rýchlo ako strela sa zohol, schytil hodný drúk, čo mu ležal pri nohách a skríkol:

– Maťo! Maťo!

No druhý výkrik ledva stačil dokončiť. Turci boli už tesne pri ňom a hnali sa na neho. Obuch sotva stihol odskočiť na dva kroky a ohnať sa drúkom. Ale keď videl, čo je vo veci, zúrivosť ho pochytila, i zašvihal zo päť ráz drúkom okolo seba sem a ta. Keď piaty či šiesty raz švihol, začiahol Hassanovu ruku, ktorá mierila na neho šabľou. Šabľa odfrkla kamsi ďaleko do trávy a Hassan zavrčal od bolesti ako lev a zhrbil sa.

Táto podarená obrana útočníkov na chvíľu zmiatla. Zastali v divom postoji, Hassan sa vystrel, poobzeral sa za svojou šabľou, ale keď ju nikde nevidel, skríkol na druha: – Bi!

Sám sa potom s holými rukami vrhol na Obucha.

Obuch jastril na každý pohyb útočníkov, odskakoval ku kolibe, oháňal sa na obe strany drúkom a zas skríkol:

– Maťóóó!

– Tu som, otec, čo je? – bolo počuť spoza neďalekého stromu a bystrý chlapec skočil vzápätí na čistinku pred kolibu.

Keď zazrel neznámych chlapov, útočiacich na otca, a otca, oháňajúceho sa ťažkým drúkom, na chvíľu zdrevenel od strachu. Srdce sa mu strepotalo v prsiach, že mu ich išlo roztisnúť, ale hneď vtom začul otcovo volanie: „Pomôž!“ Naraz porozumel, skočil do koliby a o pol minúty zasa vyskočil s puškovým lukom v ruke. Turci si ani nestačili uvedomiť, že treba prejsť z útoku do obrany. Maťo už natiahol tetivu a vypustil šíp. Vzápätí Hassan si prudko zakryl oko, zreval, potom sa tak isto prudko chytil za prsia, lebo druhý šíp sa mu zaryl do nich. Padol na koleno a v tom položení nachvíľu ostal.

Keď Obuch pobadal, prišiel z obrany na útok. Rozohnal sa drúkom tak silno, že mu len tak hvižďal v rukách. Turek, Hassanov druh, keď videl, že ostal sám proti ozrutnému vatrárovi, zo dva razy odskočil nabok, potom sa naraz obrátil a rozbehol do tmy. Obuch za ním, a pretože mal nohy doista dva razy také ako Turek, za prvými stromami ho dobehol a udrel drúkom po väzoch. Turek odkväcol na kolená. Obuch ho zdrapil za obe ruky a vyrval mu z nich zbraň. Potom si ho vyložil na chrbát a niesol na čistinu.

1. Vymenujte tri konkrétne činnosti, ktoré urobil Hassan, keď zazrel medzi stromami slabú žiaru ohňa. **3 body**

_____

_____

_____

2. Zakrúžkuj písmeno správnej odpovede podľa textu.

Čo schytil Obuch, keď zacítil, že je zle?

A. šabľu, ktorá ležala v tráve

B. puškový luk ukrytý v kolibe

C. povraz položený pri kolibe

D. hodný drúk pri svojich nohách

2 body

3. Zakrúžkuj písmeno správnej odpovede podľa textu.

Ako zareagovali útočníci po tom, čo Obuch zasiahol Hassanovu ruku?

A. na chvíľu zostali zmätení

B. hneď utiekli späť do lesa

C. zavolali na pomoc Maťa

D. obaja odhodili svoje zbrane

2 body

4. Vymenujte päť činnosti, ktoré urobil Maťo, keď zazrel neznámych chlapov útočiť na otca a otca oháňajúceho sa ťažkým drúkom. **6 bodov**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

5. Vysvetlite vlastnými slovami význam týchto výrazov podľa ukážky: „zdrevenel od strachu“, „zacítil, že je zle“. 4 body

„zdrevenel od strachu“ –

„zacítil, že je zle“ –

6. Označte písmenom X pravdivosť, respektíve nepravdivosť každého výroku, vychádzajúc z informácií uvedených v danom literárnom texte. 4 body

Výrok	Pravdivý	Nepravdivý
A. Turci sa k Obuchovi približovali potichu a chceli sa mu dostať za chrbát.		
B. Obuch po útoku Turkov schytil šabľu a zasiahol ňou Hassanovu ruku.		
C. Hassan po strate šable prikázal druhovi útočiť a sám sa vrhol na Obucha holými rukami.		
D. Maťo vystrelil na Hassana a Obuch potom dobehol Hassanovho druha.		

7. V rozsahu desiatich riadkov napíšte obsah citovanej ukážky. 9 bodov

SUBIECTUL al II-lea **(40 de puncte)**

Je daný nasledovný text:

Dňa 29. augusta 1526 utrpelo uhorské vojsko katastrofálnu porážku od Turkov. V bitke zahynul aj uhorský kráľ Ľudovít II. Jagelovský. Od tej chvíle začala Osmanská ríša neustále postupovať do vnútrozemia Uhorska smerom k územiu dnešného Slovenska. [...]

Cisár Ferdinand Habsburský na túto situáciu zareagoval v roku 1562 vymenovaním šľachtica Štefana Dobóa za vojenského kapitána banských miest a poveril ho ich obranou proti Turkom. Štefan Dobó zreorganizoval protiturecký vojenský obranný systém a doplnil ho dômyselným signalizačným systémom. Tento signalizačný systém dostal pomenovanie „protiturecký telegraf". [...]

Súčasťou tohto poriadku bol aj bod o vybudovaní signalizačného systému – vartoviek, ktorý by v predstihu upozornil obrancov hradov a obyvateľov miest a dedín na príchod tureckých vojakov: *„Okrem toho, aby vpád nepriateľa bol zavčasu známy, treba držať strážnikov, ktorí výstražnými ohňami dajú na vedomie blíženie sa nepriateľa."*

Stráže mali byť umiestnené na viditeľných miestach, aby bolo obyvateľstvo informované o blížiacich sa Turkoch. Také stráže, resp. strážne veže boli postavené na vrchu Čabraď, na Strážnej veži v Krupine, na vrchu Sitno, pri Banskej Štiavnici na Liptovskom vrchu a pri Zvolene na Pustom hrade. [...]

Tieto výstražné ohne sa mali zapáliť len vtedy, ak prišla správa, že nepriateľ tiahne do krajiny. Okrem ohňa sa mala použiť ako signál aj streľba. Jeden výstrel upozorňoval na ostražitosť, dva výstrely znamenali: „nepriateľ už tiahne", tri výstrely znamenali: „Turci sú už v krajine". [...]

Zdroj: *https://www.permonrevue.sk/vartovky-domyselny-protiturecky-signalizacny-system/*
Z didaktických dôvodov bol text upravený

1. Zakrúžkujte jednu z možností, v ktorej sa nachádzajú synonymá k slovu *zavčasu*.

A. včas, v predstihu, načas

B. neskoro, pomaly, oneskorene

C. často, neraz, opakovane

D. vysoko, hore, navrchu

3 body

2. Zakrúžkujte jednu z možností, v ktorej sú iba slovesá v minulom čase.

A. upozornil, informované, veže, správa

B. tiahne, zapáliť, dajú, výstražné

C. utrpelo, zahynul, začala, zareagoval

D. boli, výstražné, zapáliť, znamenali

3 body

3. Zakrúžkujte jednu z možností, v ktorej sú správne napísané slová s y/ý.

A. dômyselním, systémom, ktorí, vístražnými

B. dômyselným, systémom, ktorý, výstražnými

C. dômyselným, sistémom, ktorí, výstražními

D. dômyselním, sistémom, ktorý, vístražními

3 body

4. K uvedeným slovám napíšte antonymá.

4 body

- porážka – _____
- blížiacich sa – _____
- začala – _____
- nepriateľ – _____

5. Napíšte v správnom tvare slová nachádzajúce sa v zátvorkách.

7 bodov

Skutočnosť, že tento unikátny systém *(naplniť)*_____ svoje poslanie, dokladá aj fakt, že Turci *(nedobyť)*_____ ani jedno *(stredoslovenský)*_____ banské mesto. *(Zaujímavý)*_____ by bola jeho obnova, a to nielen pre využitie v rámci *(cestovný)*_____ *ruchu. Prepojila by sa tak minulosť s (prítomnosť)* _____ a bol by to aj doklad toho, že táto „protiturecká bašta“ práve na území Slovenska definitívne zastavila výboje *(Osmanský)*_____ ríše do Európy.

6. Utvorte prídavné mená od podstatných mien.

4 body

- cisár – _____
- katastrofa – _____
- výstraha – _____
- mesto – _____

7. Doplňte správny tvar prídavného mena podľa informácií v zátvorke.

4 body

- **dômyselný** *(3. stupeň, mužský rod)* – _____
- **katastrofálna** *(2. stupeň, ženský rod)* – _____
- **viditeľné** *(2. stupeň, stredný rod)* – _____
- **známy** *(3. stupeň, mužský rod)* – _____

8. Vyhľadajte a vypíšte z nasledujúcej vety štyri podstatné mená a určte ich pád.

8 bodov

Stráže mali byť umiestnené na viditeľných miestach, aby bolo obyvateľstvo informované o blížiacich sa Turkoch.

9. Vypíš pri každom z uvedených slov slovotvorný základ a slovotvornú príponu.

4 body

lesník	**domček**
slovotvorný základ: _____	*slovotvorný základ:* _____
slovotvorná prípona: _____	*slovotvorná prípona:* _____

SUBIECTUL al III-lea **(20 de puncte)**

V rozsahu jednej strany napíšte rozprávanie na tému *Malé prázdninové dobrodružstvo*. V práci porozprávajte o menšom dobrodružstve alebo zaujímavom zážitku, ktorý ste zažili počas prázdnin alebo ktorý si viete predstaviť. Uveďte, kde sa príbeh odohral, kto v ňom vystupoval, čo sa stalo a ako sa príbeh skončil.

Bodovanie sa udeľuje nasledovne:
1. Vonkajšia forma slohovej práce – **4 body** (po 1 bode za čitateľnosť, zreteľné grafické členenie odsekov, čistotu textu, dodržiavanie okrajov/rozsahu).
2. Vnútorná forma slohovej práce – **14 bodov** (a) obsah – 4 body, b) kompozícia – 2 body, c) jazyk – 5 bodov, d) štýl – 3 body).
3. Celkový dojem/celkové vyznenie práce – **2 body**.

Poznámka č. 1
Práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské postoje, neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné nevhodné vyjadrenia.

Poznámka č. 2
Žiak získa body za vonkajšiu formu slohovej práce len v prípade dodržania požadovaného rozsahu.